

Utbildningsdepartementet

103 33 Stockholm

Luntmakargatan 13, Box 7851,
SE-103 99 Stockholm, Sweden
Tfn/Phone: +46 8 563 085 00
Fax: +46 8 563 085 50
hsv@hsv.se, www.hsv.se

YTTRANDE

2009-11-24
Reg.nr 13-5516-09

Utseende av styrelseledamöter i forskningsstiftelser som bildats med löntagarfondsmedel, U 2009/4255/F

Högskoleverket begränsar sitt yttrande till att kommentera de förslag där vi har särskilda synpunkter.

Högskoleverket invänder mot promemorians förslag att Kungl. Vetenskapsakademien skulle erbjudas uppdraget att samordna förslagen på ledamöter från samordningsgruppen, universitet och högskolor samt övriga organisationer. Enligt förslaget skulle Kungl. Vetenskapsakademien lämna förslag på styrelseledamöter till styrelsen, som därefter skulle utse de föreslagna ledamöterna att ingå i den nya styrelsen. I realiteten skulle det alltså vara Kungl. Vetenskapsakademien som skulle ha ett mycket stort inflytande över vilka merparten av ledamöterna skulle bli. Verkets uppfattning är att styrelserna själva bör anses vara fullt kompetenta att ges detta uppdrag.

Dubbelroll för akademierna avstyrks

Det finns också ett annat skäl till verkets ovanstående invändning.

Eftersom Kungl. Vetenskapsakademien och andra akademier enligt stiftelsernas stadgar har rätt att utvärdera stiftelsernas verksamhet vore det olämpligt att Kungl. Vetenskapsakademien ges samordningsuppgiften eftersom det skulle ge dem en principiellt tveksam dubbelroll.

Av ovan nämnda skäl vill verket också markera stor principiell tveksamhet till promemorians förslag att ett antal akademier skulle ges förslagsrätt. Ett annat skäl till principiell tveksamhet till förslaget utgår från att forskningsstiftelserna är en del av den offentliga forskningsfinansieringen. Därför bör det råda full insyn i deras verksamhet. Av detta skäl bör enligt verkets mening enbart organ som omfattas av offentlighetsprincipen ges rätt att föreslå styrelseledamöter.

I promemorian föreslås treåriga mandatperioder med möjlighet till en förlängning om tre år. Högskoleverket har inga invändningar mot detta, men vill peka på angelägenheten av att övergången till den nya ordningen görs så att inte alla mandat löper ut samtidigt. En anpassning av förordnandena av styrelseledamöter så att en ”saxning” uppstår är viktig för att bevara kontinuitet och kompetens i styrelserna.

Verket tillstyrker att lärosäten och samordningsgruppen föreslår ledamöter

Högskoleverket tillstyrker förslaget att samrådsgruppen mellan Vetenskapsrådet, Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap, Forskningsrådet för miljö och areella näringar samt Verket för innovationssystem ska föreslå ledamöter till forskningsstiftelserna. Verket tillstyrker också förslaget att universitet och högskolor gemensamt ska lämna förslag.

Beslut i ärendet har fattats av universitetskanslern Anders Flodström efter föredragning av utredaren Marie Kahlroth i närvaro av huvudsekreteraren Lena Adamson, informationschefen Eva Ferndahl samt biträdande avdelningschefen Carin Callerholm.

Anders Flodström

Marie Kahlroth